Pedagogisch Beleidsplan CK De Herberg regio Utrecht

Inhoudsopgave

1. Missie, visie en doelstellingen **2**
Voorwoord 2
1.1 Missie en identiteit 2
1.2 Visie 3
1.3 Pedagogische hoofddoelstelling De Herberg 3
1.4 Een goed pedagogisch klimaat 4
1. Bieden van fysieke en emotionele veiligheid 4
2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie 6
4. Overdragen van waarden en normen 8
1.5 De pedagogisch professional 10
2. Stimuleren van de ontwikkeling van kinderen **10**
Peuter: 2-4 jaar 10
Kleuter: 4-5 jaar 11
Schoolgaand kind: 6-12 jaar 12
Bijzondere activiteiten 13
Buiten spelen 13
3. Dagelijkse praktijk **14**
Hygiëne en zindelijk worden 14
Zieke kinderen en medicijnen 14
Opvallend gedrag 15
Spelen bij de BSO 15
Inspraak van oudere kinderen 16
Stagiair(e)s en vrijwilligers 16

1. Missie, visie en doelstellingen

Voorwoord
Dit pedagogisch beleidsplan richt zich specifiek op de regio Utrecht - Zuid-Holland van CK De Herberg en is van toepassing op de volgende locaties: BSO BronKids, BSO Sela, Peuteropvang Hofje van Eden, BSO Shiloh en Peuteropvang Benjamin. Het eerste gedeelte van dit beleidsplan gaat in op de missie, de kernwaarden en de pedagogische uitgangspunten van onze organisatie. Daarnaast wordt de essentiële rol van de pedagogisch professional besproken, waarbij aandacht wordt besteed aan hun verantwoordelijkheden, houding en het belang van een professionele, kindgerichte benadering.
In het tweede gedeelte wordt een overzicht gegeven van de verschillende ontwikkelingsgebieden van kinderen, passend bij de diverse leeftijdsfases. Hierbij komen zowel de cognitieve, sociaal-emotionele, motorische als taalontwikkeling aan bod. In het derde gedeelte wordt een globale opsomming gegeven van de algemene dagelijkse praktijk. Met dit beleidsplan willen wij onze pedagogische visie inzichtelijk maken voor ouders, professionals en andere betrokkenen.
De praktische vertaling van dit beleidsplan naar het dagelijks handelen op de opvanglocaties wordt beschreven in de afzonderlijke pedagogische werkplannen per locatie.

1.1 Missie en identiteit

CK De Herberg ervaart een belangrijke missie in het bieden van kinderopvang. In de vorm van een kleinschalige kinderopvanglocatie wordt flexibele, betrouwbare en christelijke kinderopvang geboden aan kinderen. Dit christelijke aspect van de opvang is voor CK De Herberg het kenmerk van de door haar geboden diensten. Op onze kinderopvang dragen wij Bijbelse normen en waarden en een christelijke levensstijl uit. Dit houdt in dat wij respect tonen voor zowel mens, dier als milieu. Wij hechten waarde aan het principe dat deze elementen met zorg en respect benaderd moeten worden. Daarnaast beschouwen wij een relatie gebaseerd op vertrouwen als een vanzelfsprekendheid. Wij streven ernaar om dit fundament van vertrouwen in alle interacties te waarborgen, wat een essentiële basis vormt voor de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen op onze opvang.
Bij de kinderopvang heerst een klimaat waarin kinderen zich veilig en prettig voelen en waarin ze gestimuleerd worden om te spelen, te ontmoeten en zich te ontwikkelen. De locatie voldoet aan de wettelijke normen voor kinderopvang en de eisen die het kwaliteitssysteem stelt. Daarnaast zijn de professional(s) ook geselecteerd op hun bereidheid en deskundigheid met betrekking tot het overbrengen van de christelijke normen en waarden en het uitdragen van een christelijke levensstijl.

"Onze missie is dat alle kinderen een christelijke opvoeding krijgen en dat dit in alle aspecten van het leven terugkomt."

Daarom zijn ook kinderen van niet-christelijke ouders welkom bij de kinderopvang van CK De Herberg, zodat zij in een veilige en respectvolle omgeving kunnen opgroeien, waar ze kennis maken met deze waarden.

1.2 Visie

CK De Herberg vindt het in de eerste plaats belangrijk om kwalitatief goede kinderopvang te realiseren. CK De Herberg hanteert vervolgens een christelijke visie op kinderen en kinderopvang. In deze visie gaan we uit van de volgende vier basisprincipes:

Elk kind is waardevol
Elk kind is uniek
Elk kind heeft talenten
Elk kind heeft anderen nodig om zich te ontwikkelen

Door vanuit deze gedachten te handelen kan het welzijn van elk kind gestimuleerd worden, kan ieder kind tot zijn recht komen en zich ontwikkelen tot een zichzelf en zijn omgeving respecterend mens. Een kind ontwikkelt zich door aangeboren aanleg, maar ook door wat het in zijn/haar omgeving meemaakt. Kinderopvang vormt een deel van deze omgevingsontwikkeling. Daarom is het belangrijk dat een kind zich op de kinderopvang veilig en vertrouwd voelt.

CK De Herberg is ervan overtuigd dat de bijbel het woord van God is en dat Jezus Gods Zoon is. Wij geloven ook dat Jezus van ieder mens houdt en dus ook van ieder kind en dat dit ook aan kinderen verteld mag worden. Zo kunnen kinderen kennismaken met de liefde van God en Jezus. We zijn van mening dat een kind alleen Gods liefde kan leren kennen, als het kind ook daadwerkelijk liefde ervaart van mensen om hem of haar heen. Daarom verwachten wij van de pedagogisch professionals dat zij de christelijke identiteit ten volle kunnen onderschrijven en uitdragen.

Wij hopen dat de kinderen die op de kinderopvang worden opgevangen de liefde van God leren kennen en dat zij ook zelf vanuit die liefde willen leven. Zo wil CK De Herberg een steentje bij dragen aan de christelijke opvoeding van jonge kinderen.

1.3 Pedagogische hoofddoelstelling De Herberg

Het pedagogische doel van CK De Herberg is dat kinderen zich in een vertrouwde omgeving, op hun eigen passende manier, zo optimaal mogelijk kunnen ontplooien tot zelfstandige en evenwichtige personen die respect hebben voor zichzelf en voor anderen.

We gaan ervan uit dat ieder kind de behoefte heeft zich te ontwikkelen, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo, afhankelijk van aanleg en temperament. Er moet een situatie gecreëerd worden waarin kinderen de ruimte krijgen zich op ieder ontwikkelingsgebied te ontplooien. Als een kind zijn eigen mogelijkheden en grenzen wil kunnen ontdekken, dan is er een omgeving nodig waar de sfeer de kinderen veiligheid en vertrouwen geeft.

1.4 Een goed pedagogisch klimaat

Om het welzijn en de ontwikkeling van het kind te bevorderen, bieden wij een pedagogisch klimaat dat als een stimulerende en veilige leefomgeving functioneert. Dit klimaat zorgt ervoor dat kinderen zich geborgen en prettig voelen, en biedt de ruimte om te spelen, elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen. Voor het antwoord op de vraag waaraan een pedagogische omgeving in algemene zin moet voldoen om de ontwikkeling van een kind zo goed mogelijk te laten verlopen, vinden we aanknopingspunten bij de vier zogenoemde pedagogische basisdoelen, zoals beschreven door Riksen-Walraven (2004):

1. Bieden van fysieke en emotionele veiligheid

De opvoedomgeving biedt kinderen een veilige basis, een ‘thuis’ waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Door Riksen-Walraven wordt het bieden van een gevoel van veiligheid als de meest basale pedagogische doelstelling gezien. Het bieden van veiligheid is niet alleen van belang voor het welbevinden van het kind, maar ook omdat een veilig klimaat een voorwaarde vormt voor het behalen van de andere pedagogische doelstellingen.De emotionele veiligheid kan in de relatie tussen kind en pedagogisch professional en andere kinderen worden verdeeld.

1a. De relatie tussen kind en houder/pedagogisch professional

De relatie tussen de pedagogisch professional en het kind is bepalend voor de kwaliteit van de opvang van het kind. CK De Herberg hecht daarom grote waarde aan de wijze waarop de pedagogisch professional communiceert met het individuele kind. Dit is de basis voor het gevoel van veiligheid voor het kind. Dit gevoel van veiligheid is de eerste voorwaarde om te kunnen spelen, ontmoeten en te ontwikkelen. Bij kleinschalige opvang is sprake van een vaste relatie tussen kinderen en de pedagogisch professional en een goede verhouding tussen het aantal kinderen en de pedagogisch professional.

CK De Herberg hecht waarde aan het feit dat ieder kind "gehoord" wordt in zijn uniekheid, met respect voor zijn eigen kwaliteiten. Wij verwachten dan ook van onze pedagogisch professionals dat zij sensitief en responsief zijn. Sensitief responsief zijn houdt in dat de pedagogisch professional op een actieve en positieve manier met kinderen communiceert. Dit betekent dat zij op een constructieve wijze inspeelt op de signalen, vragen en behoeften van het kind, zowel verbaal als non-verbaal. De pedagogisch professional maakt gebruik van positieve taal, herkent en bekrachtigt gewenst gedrag, en biedt ruimte voor het uiten van emoties.

Door deze positieve houding kan het kind zich veilig hechten aan de pedagogisch professional. Positief opvoeden gaat ervan uit dat kinderen beter reageren op positieve aandacht, complimenten en het modelleren van gewenst gedrag, in plaats van op straf of negatieve reacties. Het richt zich op het versterken van de sociale vaardigheden en het zelfvertrouwen van het kind, door empathie te tonen, emoties te erkennen en duidelijke, maar liefdevolle grenzen te stellen. Het doel is om kinderen te ondersteunen in hun ontwikkeling, zodat zij zich kunnen ontplooien tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen.

Een pedagogisch professional is betrokken bij het kind en spreekt het kind aan op haar eigen niveau en gaat bijvoorbeeld door haar knieën om oogcontact te maken met het kind. De pedagogisch professional benoemt gevoelens die ze ziet bij het kind en laat deze er zijn.
Het kind ervaart zo dat zijn of haar eigen uniekheid er mag zijn. De pedagogisch professional heet het kind altijd welkom en neemt de tijd om te luisteren en door te vragen naar de wensen van het kind. Deze geborgenheid en veiligheid stellen het kind in staat om zich vrij te bewegen, te spelen, andere kinderen te ontmoeten en op ontdekking te gaan.

1b. De fysieke veiligheid en risicovol spel
De fysieke (lichamelijke) veiligheid betreft de omgeving en inrichting waarin het kind verkeert. CK De Herberg voldoet aan kwaliteitseisen betreffende veiligheid, daarom is er een actueel veiligheids- en gezondheidsbeleid op de opvanglocatie dat voldoet aan de wettelijke eisen.
De risico's die in het veiligheidsbeleid staan, worden in overleg met de pedagogisch professionals en de oudercommissie bepaald. De oudercommissie heeft adviesrecht over het veiligheids- en gezondheidsbeleid. De GGD is toezichthouder van de kinderopvang en controleert het beleid.

Het gevoel van veiligheid wordt gestimuleerd door het kind niet over zijn grenzen te laten gaan, maar het kind vrijheid te geven, binnen de geboden grenzen, om te ervaren wat hij wel of niet kan. Dit biedt het kind de kans om zelfvertrouwen op te bouwen en zijn eigen grenzen te ontdekken en te respecteren. Het geven van vrijheid binnen grenzen ondersteunt de autonomie van het kind, wat essentieel is voor zijn ontwikkeling.

Risicovol spel speelt hierbij een belangrijke rol. Dit houdt in dat kinderen uitgedaagd worden om situaties te ervaren die enige mate van risico met zich meebrengen, zoals klimmen, balanceren of spelen met materialen die niet volledig gecontroleerd kunnen worden. Risicovol spel stelt kinderen in staat om hun fysieke en emotionele grenzen te testen en te verleggen, wat essentieel is voor hun ontwikkeling.

Het is belangrijk dat kinderen op een veilige en gecontroleerde manier risico's kunnen nemen, zodat zij leren omgaan met frustratie, verlies en succes. Risicovol spel draagt bij aan de ontwikkeling van zelfvertrouwen, zelfbeheersing en probleemoplossende vaardigheden. Bovendien leert het kind de consequenties van zijn acties beter in te schatten, wat bijdraagt aan een verantwoordelijkheidsgevoel en het ontwikkelen van sociale en emotionele vaardigheden.

Een pedagogisch professional speelt hierin een ondersteunende rol door het kind aan te moedigen, zonder het te overbeschermen, en door een veilige omgeving te creëren waar kinderen hun grenzen op een verantwoorde manier kunnen verkennen. Het is daarbij essentieel dat de professional het kind observeert en de risico's zorgvuldig inschat, zodat het spel uitdagend maar niet gevaarlijk is.

1c. De relaties tussen de kinderen onderling
Voor het kind geeft de aanwezigheid van bekende kinderen een gevoel van veiligheid. Dit groepsgevoel vormt eveneens een goede basis voor het kind om te spelen, te ontmoeten en zich te ontwikkelen. Van de pedagogisch professional wordt verwacht dat zij dit groepsgevoel helpt ondersteunen en een positieve bijdrage levert aan de groep kinderen.

Bij deze emotionele verzorging door de pedagogisch professional gaat het erom dat het kind de gelegenheid krijgt zich geborgen te voelen, door de persoonlijke aandacht van de pedagogisch professional voor zijn of haar wensen en behoeften.

2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie

We bieden een omgeving die kinderen in de gelegenheid stelt om hun persoonlijke competenties te ontwikkelen. Het gaat om persoonlijke eigenschappen als veerkracht, impulscontrole, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, beleefdheid, flexibiliteit, motivatie, autonomie, volharding, creativiteit en cognitieve en taalvaardigheden. Kinderen leren door te spelen, te kijken en te imiteren. Ze leren op hun eigen tempo en eigen wijze en door herhaling tot het geautomatiseerd is.

We stimuleren de zelfstandigheid van kinderen. Dit doen we op verschillende gebieden; zelf leren handen wassen, zelf schoenen aantrekken/uittrekken, jas aan- en uittrekken, leren knippen, broodje smeren, samen opruimen, enzovoorts. Hoe klein ze ook zijn, zodra ze het begrijpen kunnen we een eerste stapje aanleren. Dit doen we volgens de zone van de naaste ontwikkeling en participerend leren; eerst doe ik het voor, dan doen we het samen en dan leren we met hulp/begeleiding ook het volgende stapje samen te zetten tot het kind in staat is het volgende stapje zelfstandig uit te voeren. Ook geven de pedagogisch professionals woorden aan de ervaringen, handelingen en gevoelens, ook als kinderen zelf nog nauwelijks taal begrijpen en/of zelf niet praten.

Hierdoor zijn kinderen in staat om allerlei problemen goed aan te pakken en zich goed aan te passen aan (veranderende) situaties.De pedagogisch professional benoemt bijvoorbeeld wat ze ziet gebeuren bij een kind “Ik zie dat je heel boos bent, nu Paul de rode auto heeft gepakt.” Vervolgens komt ze niet meteen met oplossingen, maar laat het kind zelf kijken naar wat voor hem het beste is. “Jij zou ook graag de rode auto willen, vind je dat een mooie kleur?” “Hoe kunnen we dit oplossen, er is maar één rode auto.” Het kind krijgt zo de mogelijkheid om zelf te ontdekken wat het beste is en het kan zijn creativiteit vergroten.Door bijvoorbeeld diverse materialen en speelgoed te hebben, deze aan te bieden aan het kind en het kind vrij te laten om hier mee te spelen, te werken, leert het kind zelf keuzes te maken. Het stimuleert de autonomie en het maken van eigen keuzes vergroot de persoonlijke ontwikkeling.

2a Motorisch-zintuigelijke ontwikkeling

De basis voor een goede motoriek wordt in de eerste levensjaren gelegd. Vooral in de eerste levensjaren ontwikkelt het kind een groot aantal bewegingen. Later worden deze steeds verfijnder. Zo leert een kind grijpen, rollen, zitten, staan en lopen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen grove en fijne motoriek. Grove motoriek zijn de grote gebaren zoals trappelen, zitten, kruipen, bukken, lopen, rennen, traplopen en fietsen. Fijne motoriek zijn de kleine bewegingen die je met handen en vingers maakt: het pakken van klein speelgoed, leggen van een puzzelstukje, vasthouden van een rozijn. Door veel oefening leren kinderen hun mogelijkheden en hun beperkingen kennen, ze worden zich bewust van zichzelf.

We vinden het belangrijk om zo veel mogelijk naar buiten te gaan. De buitenruimte biedt de mogelijkheid voor de kinderen om te fietsen, te rennen en te lopen. En wanneer we met de kinderen naar de speeltuin gaan, kunnen de kinderen klauteren en klimmen. Door met de kinderen buiten te lopen, of naar de speeltuin te gaan, waar geklauterd en geklommen kan worden, wordt de grove motoriek aangesproken. Ook binnen is er mogelijkheid voor beweging. We bieden kinderen materialen van verschillende grootte (een potlood, een zachte knuffel, een puzzel met kleine stukjes, strijkkraaltjes, knijpertjes, een heel klein balletje), waardoor de fijne motoriek zich kan ontwikkelen.

Verder is er sensorisch spelmateriaal aanwezig voor de zintuiglijke ontwikkeling. We besteden aandacht aan muziek en gebarenliedjes.
Bij de inrichting van de ruimte willen we rekening houden met een balans tussen spelmateriaal dat zelf door de kinderen gepakt kan worden en spelmateriaal dat door de pedagogisch professionals wordt gepakt en op die manier gerouleerd kan worden. Spelmateriaal dat direct zichtbaar is, zet aan tot spelen. Echter, een overdaad hiervan maakt het voor kinderen weer onrustig. We proberen hier een goede balans in aan te brengen.

2b. Mentale ontwikkeling
We werken met thema's (boerderij, seizoenen, beroepen, enzovoorts) en gebruiken daar boeken en middelen bij. Door bijv. bij het thema boerderij ook op pad te gaan naar de kinderboerderij zal een kind de wereld om hem heen beter leren begrijpen. Door foto's van zijn familie te hebben of met dagritmekaarten te werken, is er herkenning van welke mensen er om hem heen staan, of welke activiteiten in de dag terugkomen.

2c. Taalontwikkeling
De taal wordt vooral gestimuleerd door veel te praten, door alles te (laten) benoemen, woorden te geven aan handelingen, ervaringen en gevoelens en door kinderen op jonge leeftijd dagelijks voor te lezen. Samen naar de bibliotheek gaan en hier boekjes zoeken, vergroot meteen ook de leefwereld van het kind.

2d. Creatieve ontwikkeling
Kinderen hebben een frisse kijk op de wereld en verwonderen zich over dingen die voor volwassenen heel 'normaal' zijn. Kinderen denken out of the box en zitten vol creativiteit en fantasieën. Creativiteit kan zich op vele vlakken uiten. Denk aan iets creëren met de handen (knutselen, tekenen, schilderen, kleien), het bedenken van ideeën, verhaallijnen of oplossingen. Om de creatieve ontwikkeling te stimuleren is het belangrijk dat kinderen vrijgelaten worden in hun spel en wat ze willen maken. Hierbij zorgen wij voor gevarieerde spel- en knutselmaterialen die nieuwe input kunnen geven aan het creatieve denken van de kinderen. Ook bieden wij activiteiten aan die aansluiten bij de interesses en het ontwikkelingsniveau van het kind. Voor kinderen is het belangrijk dat ze verschillende materialen ontdekken; hoe voelt het? Wat kun je ermee? Hierin helpen we kinderen op weg en moedigen we hen aan, maar laten we ook ruimte voor hun eigen creativiteit. Het resultaat is hierbij minder belangrijk. Daarnaast helpt ook het spelen met Loose Parts en Open End spelmateriaal hier aan bij.

3. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie

De opvoedomgeving stelt kinderen in de gelegenheid om hun sociale competentie te ontwikkelen. Het gaat om een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals het zich inleven in een ander, communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

De pedagogisch professional stimuleert deze beide ontwikkelingsgebieden door in de eerste plaats veiligheid aan te bieden. Kinderen ontwikkelen zich het beste in een veilige omgeving. De pedagogisch professional laat zien hoe je als mensen met elkaar omgaat op een nette, christelijke manier. Ze mag haar eigen gevoelens laten zien, benoemt deze dan ook.

“Ik word verdrietig als deze vaas kapot gaat, ik vind het niet fijn dat je de bal er tegenaan schopt.” Ze benoemt ook wat ze bij de kinderen ziet aan gevoelens en gedrag. Ze helpt zo de kinderen hun gevoelens te uiten en een plaats te geven in hun mens zijn.

Tijdens de opvang kan het kind spelenderwijs deelnemen aan dagelijkse bezigheden. Doordat de pedagogisch professional hier bewust mee omgaat, en aansluit bij de behoeften en het ontwikkelingsniveau van het kind, stimuleren deze bezigheden de ontwikkelingen van het kind. De pedagogisch professional zorgt voor een goede balans tussen dagelijkse bezigheden en spelen als het kind wordt opgevangen. Door een variatie van spelletjes aan te bieden komen deze gebieden goed tot hun recht. In hoofdstuk 2 staan praktische voorbeelden van spelen met en voor kinderen, ingedeeld in de verschillende leeftijdsfases.

4. Overdragen van waarden en normen

De opvoedomgeving draagt waarden en normen aan kinderen over, waardoor kinderen zich de cultuur eigen maken van de samenleving waarin zij opgroeien.
Bij de opvang maakt het kind nader kennis met normen en waarden, die zijn gericht op veiligheid, respect voor elkaar en ontplooiingsmogelijkheden.
De pedagogisch professional heeft hierin een voorbeeldfunctie. Kinderen leren namelijk niet alleen op basis van wat je vertelt, maar vooral door wat ze zien en horen en dus hoe ze voorgeleefd worden. De overdracht van normen en waarden vindt dan ook voornamelijk door voorleven plaats. De pedagogisch professional hanteert de norm dat kinderen op een beleefde manier om hulp vragen wanneer zij dit nodig hebben. Bijvoorbeeld door te zeggen: "Wat zeg je?" of "Kun je mij helpen?". De pedagogisch professional vervult hierin een voorbeeldfunctie en hanteert deze manier van communiceren zelf ook, zodat kinderen dit gedrag kunnen imiteren.
Ze schreeuwt niet als ze iets duidelijk wil maken en als kinderen schreeuwen geeft ze aan dat dit niet de wijze is waarop een kind iets duidelijk zou moeten maken.

De christelijke normen en waarden zijn de leefregels die God in de bijbel heeft gegeven om na te leven. Jezus is het perfecte voorbeeld van hoe God wil dat wij leven. Deze norm van hoe te leven zal de pedagogisch professional proberen uit te dragen aan de kinderen, zodat zij deze christelijke levensstijl over kunnen nemen. Zij weet echter ook dat ze fouten maakt als mens en zal deze naar kinderen durven toegeven. Zo leren kinderen dat ze fouten mogen maken en hoe ze daarmee om mogen gaan. Vanuit een milde kijk en een vertrouwen dat je met elke misstap ook weer meer leert.

Positief bekrachtigen en het corrigeren van gedrag
Het kind staat centraal in de opvang. Met respect voor het kind wordt tijdens de opvang uitgegaan van geborgenheid, veiligheid en uitdaging. Om hiertussen een goed evenwicht te vinden hanteert elke pedagogisch professional regels. Door het kind op een positieve wijze te leren omgaan met deze regels, ervaart het kind deze regels als een natuurlijk onderdeel van de opvang. De pedagogisch professional gaat hierbij uit van het individu van het kind en overlegt regelmatig met de ouders over de toepassing van regels. Twee methodes om kinderen gedrag aan of af te leren zijn positief bekrachtigen en het corrigeren van gedrag.

Positief bekrachtigen is het toekennen van waardering voor gewenst gedrag. Dit kan bijvoorbeeld door het geven van een compliment wanneer een kind zijn best heeft gedaan. Ook momenten van oprechte aandacht, zoals een knuffel of een betrokken gesprek, waarin de pedagogisch professional écht afstemt op het kind, dragen bij aan positieve bekrachtiging. Het doel is om een positieve reactie te geven die het kind plezier en voldoening biedt, zodat het gewenste gedrag wordt versterkt en herhaald. Als een kind bijvoorbeeld een kleurplaat heeft gekleurd en het met trots laat zien, kan je zeggen: "wow, wat mooi!" Dit klinkt als een compliment, maar een kind hoort dit op een dag vaak en het zal uiteindelijk minder betekenis hebben. Een positieve bekrachtiging sluit aan bij hetgeen wat het kind heeft gemaakt/gedaan/gezegd. Terugkomend bij het voorbeeld van de kleurplaat kun je dus ook zeggen: "wow, wat heb je mooie kleuren gebruikt en je lijkt er echt trots op!"

Grenzen stellen biedt duidelijkheid en veiligheid aan jonge kinderen. Kinderen zijn soms ook op zoek naar grenzen. Het uitgangspunt is echter om dit op een ondersteunende, lerende manier aan te bieden. Het gaat om het aanleren van het juiste gedrag.
Zo worden de regels positief geformuleerd: ‘We lopen in de gang’ of ‘We blijven aan tafel zitten tot iedereen klaar is met eten’. Zo leren we kinderen het juiste gedrag aan en bieden tegelijkertijd routine aan, wat duidelijkheid en veiligheid biedt.

Het corrigeren van gedrag en het geven van een passende consequentie is een belangrijk onderdeel van positief opvoeden. Het doel is om het kind te helpen de gevolgen van zijn gedrag te begrijpen.

In het onderstaande voorbeeld speelt het kind, ondanks meerdere waarschuwingen, met een beker water, terwijl de bedoeling is dat er uit de beker wordt gedronken. De pedagogisch professional benadert het kind op een rustige en oplossingsgerichte manier door te vragen: "Zal ik de beker even ergens anders zetten, of wil je dat zelf doen?" Omdat het het kind niet lukt om uit de beker te drinken zonder ermee te spelen, wordt de beker water weggehaald.

Deze consequentie is direct gerelateerd aan het gedrag van het kind en biedt een oplossing die het kind helpt begrijpen waarom het gedrag ongewenst is. Het doel is niet om te straffen, maar om het kind op een respectvolle manier bewust te maken van de gevolgen van zijn handelen. Het geven van een passende consequentie in plaats van straf is effectiever, omdat het het kind helpt zelf verantwoordelijkheid te nemen en zijn gedrag bij te sturen, zonder gevoelens van schaamte of frustratie te veroorzaken.

In samenspraak met de kinderen worden er regels opgesteld op de groep, die uitdragen hoe we met elkaar willen omgaan. De ouders worden op voorhand geïnformeerd over de werkwijze van positief bekrachtigen en het corrigeren van gedrag.

1.5 De pedagogisch professional

De pedagogisch professionals van de kinderopvang dragen er zorg voor dat de kwaliteitsaspecten en het pedagogisch gewenste klimaat tijdens de opvang worden gerealiseerd. Twee belangrijke waarden voor het veilig opgroeien van een kind zijn continuïteit en betrouwbaarheid.

Voor een kind zijn vaste gezichten en regelmaat van belang voor zijn gevoel van veiligheid. Het streven is dat er een lange continue relatie tussen kind en pedagogisch professional kan ontstaan. Het is belangrijk dat de veiligheid, hygiëne en de pedagogische kwaliteiten van de pedagogisch professional en de opvanglocatie voldoen aan de wettelijke eisen.

De pedagogisch professional speelt een centrale rol tijdens de opvang van het kind. Zij is verantwoordelijk voor een zinvolle invulling van de dag. Zij draagt zorg voor het kind, geeft het vertrouwen, stimuleert de zelfstandigheid en het spel van het kind. Door goed te overleggen met de ouders vindt er een optimale afstemming plaats tussen thuis en de kinderopvang.

2. Stimuleren van de ontwikkeling van kinderen

In dit hoofdstuk bespreken we de verschillende leeftijdsfases van kinderen vanaf 2-12 jaar en noemen daarbij hoe we de ontwikkeling van het kind in die leeftijd stimuleren. CK De Herberg Utrecht heeft kinderen op de groep van 2 en 3 jaar en bij de BSO zijn kinderen welkom vanaf 4 jaar.

Peuter: 2-4 jaar

Peuters zijn vaak ondernemende wezens. Ze kunnen al veel zelf en als ze enige woordenschat bezitten dan kunnen ze duidelijk maken wat ze wel of niet willen. Over de peuterpuberteit zijn boeken vol geschreven. Daarover zullen we hier geen informatie geven. Het reageren op negatief gedrag van peuters doen we altijd liefdevol en consequent. We geven nooit het idee aan de peuter dat hij niet waardevol is, maar benoemen het negatieve gedrag. We beperken ons hier tot een handreiking van speelgoed voor de diverse ontwikkelingsgebieden.

Spelen = leren = ontwikkelen. Voor de peuter is tekenen en verven ook spel en vooral een bewegingsexpressie. Hij speelt al tekenend en fantaseert telkens nieuwe vormen, veelal zonder een vooropgesteld plan. We stimuleren dit door verschillende creatieve materialen aan te bieden en gebruik te maken van kleurplaten, maar stimuleren vooral de vrije expressie van het kind.

De peuter vindt het verder erg leuk om spelletjes te doen, waardoor zijn motoriek wordt gestimuleerd. Denk hierbij aan balspelletjes, tikkertje, verstoppertje, dansen op muziek en bewegingsspelletjes via muziek of bij het zingen van een lied (bijvoorbeeld hoofd, schouder, knie en teen).

Om de fijne motoriek te stimuleren bieden we speelgoed aan als kralen, puzzelen, kleuren, verven met kwast enzovoorts.

Boeken zijn op peuterleeftijd ook erg geliefd en dan voornamelijk prentenboeken en boeken waar één letter of woord of een kleur wordt benoemd. We stimuleren het kind door veel met hem te praten en voor te lezen uit diverse boeken. Zo leert het kind meer woorden en begrippen zoals klein-groot, dik-dun, lang-kort enzovoorts. Sommige peuters willen graag hun naam leren schrijven of zijn erg bezig met tellen. We verwachten niet te veel, maar gaan met het kind mee in zijn eigen tempo.

Spelletjes waarbij het denken wordt gestimuleerd is ook leuk voor deze doelgroep. Hiermee wordt de cognitieve ontwikkeling van het kind gestimuleerd. Denk hierbij aan Domino, Memorie, puzzels en constructiespelen zoals Duplo en Lego.

Bij de peuter is het fantasiespel een belangrijk spel om te leren hoe de wereld in elkaar zit. Ze spelen allerlei situaties na en wij kunnen hierin meegaan en het goede voorbeeld geven. Om de fantasie van het kind te stimuleren, laten we kinderen spelen met bijvoorbeeld verkleedkleren of een poppenkast, waarbij oudere kinderen zelf een stukje bedenken en deze opvoeren. Een poppenhuis met meubeltjes en popjes, een keukentje of keukengerei of garage zijn ook goede voorbeeld elementen uit de “echte” wereld om mee te spelen, ofwel te oefenen voor later.

Tussen het 2e en 4e levensjaar worden de meeste kinderen zindelijk. In overleg met ouders werken we op de kinderopvang mee aan zindelijkheidstraining. Lichamelijk moet het kind eraan toe zijn. Je kunt stimuleren wat je wilt, maar als het kind de aandrang niet kan voelen, dan zal het plassen op het potje nog geen gewoonte worden. Het kind moet ook voldoende controle over de sluitspier hebben om de plas op te kunnen houden voor het kind bij het potje is. Meer informatie hierover vind je op internet of in de bibliotheek.

Kleuter: 4-5 jaar

Kenmerkend voor de kleuter is een eigenzinnige houding, hij weet wat hij wil en bepaalt graag zelf wat hij doet, wat hij aantrekt en eet. Zijn wereld wordt groter doordat hij naar school gaat en veel onbekenden ontmoet. Zijn geweten vormt een rem op zijn gedrag. Het waarom is hem nog niet duidelijk, maar hij beseft wat goed is en niet goed. Het samenspelen en werken is voor de meeste kleuters nog erg moeilijk.

Het “samen” spelen betekent voornamelijk “naast elkaar” spelen en het doen van ieders eigen activiteit. Samenspel en samenwerken is enkel mogelijk, wanneer de activiteit duidelijk en begrepen is en werkt voornamelijk positief als we het spel begeleiden. Er is nog geen sprake van samenspraak bij kleuters. Het praten is het vertellen van zijn eigen verhaal.

Fantasiespelen zijn voor deze leeftijd van groot belang. Via fantasiespel laat de kleuter zien hoe hij de wereld om zich heen ziet en ervaart. Hij verwerkt zo ook emoties en situaties. Speelgoed wat hierbij aansluit is een poppenhuis met poppen, garage met auto’s, boerderij met beesten, serviesgoed, winkeltje enzovoorts. Ook verkleedkleren zijn bij kleuters erg geliefd. Voor kinderen vanaf 4 jaar is het belangrijk dat zij de gelegenheid krijgen verschillende spelen te doen. Deze spelen dragen bij aan de ontwikkeling van verschillende vaardigheden van het kind vanaf 4 jaar. We overleggen met het kind wat het wil gaan doen, maar het is voor hen belangrijk dat het geen verplichtend karakter heeft en dat zij zelf uiteindelijk mogen beslissen voor welke activiteit zij kiezen.

De kleuter ziet het verband tussen het gesproken woord en wat er bij het plaatje in een prentenboek staat. Kijkboeken met woorden en prentenboeken zijn daarom erg geschikt voor deze leeftijd.

Het kind vanaf 4 jaar houdt ervan om te experimenteren met vormen, kleuren en materialen. Bij de opvang bieden we daarom creatieve materialen aan. We stimuleren de fantasie van het kind door geen vastomlijnde opdrachten te geven. Het kind krijgt daarom de kans te werken met tekenmateriaal, verf, klei en kosteloos materiaal zoals wc-rollen, kranten en restjes wol.

Voor kleuters is toneelspel belangrijk voor de lichamelijke ontwikkeling, de sociale ontwikkeling, de taalontwikkeling en de fantasie ontwikkeling. Samen verkleden, een toneelstukje spelen of achter de bank poppenkast spelen zijn o.a. manieren om dit tot uiting te brengen. Ze krijgen zo de kans zich in een ander te verplaatsen en volop te fantaseren.

Het gesproken woord is een van de manieren voor mensen om zich te uiten en duidelijk te maken wat ze willen. Een kleuter heeft een grote woordenschat, maar als hij een woord niet goed kent zal hij zelf een woord verzinnen, dat erop lijkt om zich te uiten. Op het gebied van taalspelletjes zijn er diverse spelletjes, woord- en letter spelletjes, 4-op-een-rij, pim-pam-pet, zingen van het alfabet enzovoorts.

Muziek speelt een grote rol in het leven van de kleuter. Het is leuk om met deze kinderen te zingen over bijvoorbeeld dieren, beroepen, seizoenen en lichaamsdelen. Het kind vanaf 4 jaar kent al veel gebaren bij de liedjes en houdt ervan om herhaaldelijk te blijven zingen. Bij de opvang kan het kind ook naar zelf meegebrachte muziek luisteren en daarop samen dansen.

Schoolgaand kind: 6-12 jaar

Dit is de periode waarin kinderen de wereld van fantasie en de werkelijkheid uit elkaar zullen houden. In hun spel zal alles nu moeten beantwoorden aan de werkelijkheid zoals die is. Een wc-rol als telefoon voldoet dus niet meer. Een spel kan meerdere dagen duren, denk aan indianenkamp, wereldreiziger en het naspelen van populaire tv-figuren.

Kinderen onthouden de rol die ze hebben en stappen daar dan in, met een eventuele onderbreking. Het resultaat speelt steeds een belangrijker rol in het spel, kinderen willen bijvoorbeeld winnen bij een spelletje. Samen spelen wordt eenvoudiger, kinderen kennen en herkennen de spelregels. Je kunt denken aan behendigheidsspellen, geheugenspelletjes en kennis spelen (memorie; wie is het?; pim-pam-pet; mens erger je niet; stratego; scrabble; rummikub; party en co).

Allerlei bewegingsspelen zijn ook erg populair zoals hardlopen, schaatsen, skeeleren, touwtje springen. We dagen het kind uit om nieuwe lichamelijke vaardigheden aan te leren door zelf mee te doen, leeftijdsgenoten vragen mee te spelen of door materialen aan te bieden.

Kinderen tussen de 8 en 12 jaar vinden de technische kant van knutselactiviteiten steeds interessanter. Het gaat niet alleen maar om het maken van een poppetje van klei, maar over: “hoe maak je de neus?”. Ze gaan diverse materialen gebruiken voor het boetseren. We stimuleren de kinderen om creatief bezig te zijn.

Het kind is in deze leeftijdsfase een echte verzamelaar van bijvoorbeeld materiaal uit de natuur. De kinderen kunnen voorwerpen maken, met bijvoorbeeld kastanjes en eikels.

Kinderen vanaf 8 jaar ontwikkelen een eigen muzieksmaak en zingen graag mee met (pop)muziek. We laten ruimte voor het luisteren naar eigen muziek en bieden ook zelf (christelijke) muziek en liedjes aan.

Bij de opvang zijn televisie, video, audio apparatuur en een computer aanwezig. Deze audiovisuele middelen bieden het kind na school of tijdens de vakantie ontspanning. We bieden deze vorm beperkt en gericht aan en maken met de ouder van het kind en de kinderen zelf afspraken over de duur en het type spel of programma. Hier horen vanzelfsprekend geen gewelddadige, discriminerende en seksistische programma´s bij.

Bijzondere activiteiten

Als opvang besteden we aandacht aan bijzondere activiteiten zoals verjaardagen, christelijke feestdagen en Sinterklaas. Deze activiteiten versterken de band tussen kind en pedagogisch professional en de kinderen onderling. Rondom de christelijke feestdagen geven we aandacht aan het feest dat gevierd gaat worden. Dit gebeurt vooral door uit de bijbel te lezen en in de gesprekken met het kind uitleg te geven en kennis over te brengen. Ook worden er werkjes gemaakt die passen bij de betekenis van het te vieren feest.

Buiten spelen

Buitenspelen is essentieel voor de fysieke en mentale ontwikkeling van kinderen. Het biedt hen de kans om een frisse neus te halen na een lange schooldag en zorgt voor afwisseling in hun dagelijkse routine. Het helpt bij het kwijtraken van energie, bevordert de lichamelijke ontwikkeling en versterkt motorische vaardigheden.

Bovendien draagt buitenspelen bij aan sociale vaardigheden, zoals samenwerking en communicatie, en biedt het leermogelijkheden door de natuur te verkennen. Kinderen ontwikkelen hun nieuwsgierigheid en probleemoplossend vermogen.

Toezicht is belangrijk om de veiligheid te waarborgen, aangezien kinderen vaak nieuwsgierig zijn en nieuwe dingen willen ontdekken. We houden toezicht tijdens het buitenspelen bij kinderen van 0-5 jaar door als pedagogisch professional ook buiten aanwezig te zijn. Kinderen van 6 jaar mogen, met toestemming van ouders, alleen op het speelplein van school spelen. Uiteraard maakt de pedagogisch professional hierbij afspraken met de kinderen en checkt zij meerdere keren waar de kinderen zijn. Er is volop buitenspeelgoed beschikbaar om het spelen niet alleen leuk, maar ook educatief te maken.

3. Dagelijkse praktijk

Ventilatie
Conform de nieuwe LCHV-richtlijnen dragen wij zorg voor een gezond binnenklimaat. Dit doen we door een gestructureerd ventilatie beleid waarbij ruimtes dagelijks worden gelucht. Daarnaast werken we met een actueel schoonmaakprotocol dat nauwgezet wordt gevolgd om de hygiene te waarborgen.

Hygiëne en zindelijk worden
We gaan ervan uit dat kinderen vanaf vier jaar zindelijk zijn. Mocht dit niet (volledig) het geval zijn, is een pedagogisch professional hier alert op en biedt zo nodig wat (mondelinge) begeleiding. Afhankelijk van het kind en in overleg met de ouders kan er advies worden gegeven om contact op te nemen met een professional om de zindelijkheid of terugval hiervan bespreekbaar te maken.

Zieke kinderen en medicijnen
Een kind dat ziek is, vraagt om extra aandacht. Een ziek kind heeft meer verzorging nodig. Het kind vraagt ook om meer rust en de opvoeder moet extra alert zijn op signalen van het zieke kind, bijvoorbeeld bij koorts. Als een kind ziek is, is het (soms) beter om thuis te blijven. Voor zijn eigen rust en voor de andere kinderen in de opvang.

Als een kind een besmettelijke ziekte heeft, is er overleg over de opvang. Voor besmettelijke ziekten worden de richtlijnen van de GGD gevolgd.

Zodra een kind ziek wordt, neemt de pedagogisch professional contact op met de ouder. Zij spreekt met de ouder af door wie en wanneer het zieke kind wordt opgehaald. Indien de ouders dit niet zelf kunnen doen, nemen de ouders zelf contact op met de nood persoon. Op deze wijze weet de pedagogisch professional ook wie het kind komt ophalen.

CK De Herberg is alert op besmettelijke infectieziekten en de verspreiding daarvan. Ouders hebben de vrije keuze om hun kind wel of niet te laten inenten. Voor de veiligheid van alle kinderen die door onze pedagogisch professionals worden opgevangen, is het van belang dat de kinderopvang op de hoogte is of kinderen wel of niet ingeënt zijn, hiervan houdt de houder een overzicht bij. Ouders moeten de houder echter wel toestemming geven om deze informatie te mogen opslaan.

Zonbescherming
Als de zon feller begint te schijnen, wordt een kind ingesmeerd met een zonbeschermer van factor 50. Als de temperaturen hoog oplopen, passen wij ons hierin aan. Dit betekent onder andere dat we tussen 11.00 uur en 12.30 uur niet buiten zijn, extra drinkmomenten inlassen en kinderen extra insmeren. Als we buiten zijn, hebben kinderen beschermende kleding aan. Ook vragen wij ouders om een petje of hoedje en eventueel een zonnebril mee te geven. We laten kinderen zo veel mogelijk in de schaduw spelen.

Opvallend gedrag
Elk kind is anders en vertoont daardoor ander gedrag. De pedagogisch professional is deskundig om hier goed mee om te gaan. Soms vertoont een kind gedrag dat duidelijk anders is dan wat op basis van ontwikkelingsniveau en in vergelijking tot andere kinderen mag worden verwacht.

De pedagogisch professional is bijvoorbeeld bij kinderen vanaf 4 jaar extra alert op pesten, zowel binnen als buiten de school. Als opvallend gedrag aan de orde is, overlegt de pedagogisch professional met de ouders. Opvallend gedrag wordt door de PM-er of mentor gerapporteerd in het systeem en indien nodig besproken met de ouders en de leerkrachten (toestemming voor het delen van ontwikkelingsgegevens met derden daar wordt ook voor getekend door de ouders).
De houder en pedagogisch professional wordt door De Herberg in de gelegenheid gesteld bijscholing te volgen op het gebied van ontwikkeling en opvoeding van kinderen in de vorm van thema-avonden en permanente educatie van KinderWijs TV. Ouders worden ook doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning indien dit nodig lijkt te zijn.

Spelen bij de BSO
Bij de kinderopvang neemt spelen een zeer belangrijke plaats in. In het spel krijgt het kind de kans te experimenteren, te ontdekken en te ontmoeten. De pedagogisch professional stimuleert het kind daarom zo veel mogelijk zelf te spelen, alleen of met andere kinderen. Het kind vanaf 4 jaar en ouder heeft behoefte om ook eens afgezonderd te spelen. De pedagogisch professional creëert hiervoor gelegenheid, voor zover dit mogelijk is in de situatie van de kinderopvang. De pedagogisch professional gaat in op de behoeften van het kind en biedt spelletjes aan en verschillend speelgoed en begeleidt en stimuleert het spel waar nodig.

CK De Herberg heeft altijd voldoende speelgoed dat past bij de leeftijd van het kind. In overleg kan een kind eventueel ook eigen speelgoed meenemen (dit is altijd op eigen risico).

CK De Herberg vindt het belangrijk om verschillende vormen van spelen aan te bieden aan het kind. Juist om de ontwikkeling van het kind te stimuleren. Deze spelen passen bij de leeftijd, de ontwikkeling en de interesses van het kind. De pedagogisch professional stimuleert het kind door sporadisch zelf mee te spelen. Bij het spelen gaat het niet zozeer om het resultaat, maar om het plezier dat het kind beleeft.

Inspraak van oudere kinderen

CK De Herberg hecht veel waarde aan inspraak van het oudere kind op de kinderopvang. Inspraak van het kind leidt tot:

- Een grotere betrokkenheid van het kind;
- Actieve deelname aan activiteiten omdat de activiteiten voldoen aan de wensen en behoeften van het kind;
- Het vergroten van het verantwoordelijkheidsgevoel van het kind;
- Het vergroten van het sociale gevoel van het kind omdat het zich leert in te leven en compromissen te sluiten;
- Inzicht van de pedagogisch professional in de belevingswereld van het kind.

De pedagogisch professional staat open voor inspraak en overlegt regelmatig met het kind over afspraken en activiteiten. De houder of pedagogisch professional geeft de resultaten van deze overleggen door aan de ouders.

Stagiair(e)s en vrijwilligers

Beroepskrachten in opleiding / Stagiairs

CK De Herberg is een erkend leerbedrijf. Dit betekent dat wij dan aan de voorwaarden van de SBB voldoen om een goede en veilige werkplek te bieden aan een student. De student kan bij ons ervaring opdoen met werkzaamheden en de werkprocessen die horen bij het werk van een pedagogisch professional. Daarbij zijn stagiairs ook voor ons van meerwaarde, doordat zij de nieuwste inzichten en ontwikkelingen die ze leren op school meenemen naar onze kinderopvang.

Stagiairs staan nooit alleen op de groep en zijn altijd boventallig. De werkzaamheden die stagiairs mogen doen, zijn afhankelijk van het opleidingsniveau en leerjaar waarin zij op dat moment zitten, evenals hun ontwikkeling en ervaring. Samen met de begeleider wordt bepaald welke handelingen stagiairs alleen mogen doen en welke zij onder begeleiding doen. Dit gaat om handelingen als zelfstandig buitenspelen met de kinderen, overdrachten met ouders, enzovoorts.

De pedagogisch professional die de stagiaire begeleidt, vult samen met de stagiaire het opleidings- en begeleidingsplan in. Dit plan ent als ondersteuning bij het formuleren, evalueren en reflecteren op leerdoelen, en draagt bij aan een gestructureerde en doelgerichte ontwikkeling van de stagiaire gedurende de stageperiode. Stagiairs hebben een VOG en zijn ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang.

Vrijwilligers

CK De Herberg heeft plek voor vrijwilligers. Vrijwilligers zijn een waardevolle toevoeging aan onze kinderopvang, omdat zij extra aandacht aan de kinderen kunnen geven. De voornaamste bezigheden van vrijwilligers zijn: spelen met de kinderen, voorlezen en het begeleiden van knutselen. Ook kunnen vrijwilligers ondersteunen bij het klaarmaken van eten en drinken, huishoudelijke taken en het verschonen of de toiletgang van de kinderen.
Stagiair(e)s staan nooit alleen op de groep en zijn altijd boventallig. Vrijwilligers werken altijd onder begeleiding en onder de verantwoordelijkheid van (één van) de pedagogisch professional(s). Vrijwilligers hebben een VOG en zijn ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang.